

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 107 (3553) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Német torpedóvető repülőgépek

50 ezer tonnát kitevő hét tehergőzöst súlyosítottak el egy ellenséges hajókaravánból

86 ezer tonnányi csapatszállító és teherhajót s egy 9 ezer tonnás tartályhajót súlyos találat ért — Megtorlást készít elő Anglia Portugáliával szemben

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelentése szerint német torpedóvető repülőgépek péntekre virradóra újabb nagy sikert értek el a Földközi-tenger nyugati részén. Torpedórombolóktól és könnyű cirkálóktól kísért erős ellenséges hajókaraván ellen intézett támadásban a németek egyik jelentős szerint kereken 50.000 tonnát jelentő 7 tehergőzöst, továbbá egy torpedórombolót, amely a karaván mellett teljes gőzzel igyekezett elmenekülni, elsúlyosítottak. Találat ért még azonkívül körülbelül 86.000 tonnát kitevő 12 csapatszállító és teherhajót és egy 9000 tonnás tartályhajót, amelyek mind súlyosan megrongálódtak, úgyhogy számítani lehet egyrészt elsüllyedésére. Súlyosan megsérült és harc képtelenné vált továbbá egy a Dido-osztályhoz tartozó könnyű cirkáló és 3 romboló. A hajókaraván felett légharcok alakultak ki, amelyekben a németek egy kétmotoros angol gépet lelőttek. A támadásban résztvevő német repülőgépek eddigi jelentéseiből kitűnik, hogy igen erős elhárításba ütköztek, feladatukat mégis tervszerűen elvégezték.

Brüsszelből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Brüsszel város területe csütörtökön ismét angol-amerikai terrortámadás célpontja volt. Az ellenséges gépek a város lakónegyedeire romboló és gyújtóbombákat dobtak le.

Galicia helyzete a német és a bolsevista uralom idején

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Waechter, Galícia kormányzója, újságírók előtt ismertette a galíciai viszonyokat, amelyek ismét az érdeklődés középpontjába kerültek, mert az új határ ott halad át. Emlékeztetett az 1939—40. évi szovjet erőszakra, a lembergi véres pincékre, ahol ezer-ézerre mészárosolták le az ukránokat és a lengyeleket. Amikor a németek kelet felé nyomultak, a lakosság ujjongó lelkesedéssel, szabadítóként fogadta őket. Amikor Galícia és a főkormányzóság német területe német közigazgatás alá került, a lakosság felismerte, hogy jövőjét csak német vezetéssel láthatja biztosított. A német hatóságok megszemélték önkormányzatot adtak. Ebben a lakosság is résztvevett. Galícia, mint földműves ország még sohasem virágzott fel olyan rövid idő alatt, mint a német közigazgatás két és fél esztendeje során. A békes és igazi közszellemmel áthatott újjáépítésnek ezek korszakában. 1944 elején ismét betört a bolsevizmus. A lakosság napok alatt láthatta, hogy a bolsevizmus megmaradt ugyanannak,

mint amilyen volt. Amikor a szovjet csapatok betörték Galiciába, rátámadtak a lakosságra, kirabolták, erőszakoskodtak a nőkkel s lemészárosolták a menekülő igyekvő férfiakat. Rendszeresen

elpusztítottak minden értéket, amely szent és drága az európaiak előtt. A bolsevizmus megszüntette a földtulajdont. Megszüntették minden nagy és kisipari önálló életet. A templomokat

megbecstelenítették, sok lelkes kénytelen volt elmenekülni az elől az új ezta-lini „egyházi irányzat” elől. A lakosság riadtan menekült az erdőbe. Ahol azonban a német katonák viaszszortották a bolsevista csapatokat kelet felé, ott a lakosság megint felszabadult és kitörő örömmel fogadta megmentőit. Fejtegetéseit hiteles szemtanuvallomások is megerősítik.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit híroroda jelenti: Az angol kormány újra megfontolás tárgyává teszi portugália köszönkivételét, mert a portugál kormány-nak a tengelyhatalmak felé irányuló woffram-kivétel ügyében elfoglalt magatartása nem kielégítő.

Bizakodással nyilatkozott Sztójay miniszterelnök az egységes belső front megteremtésének lehetőségéről

Megjelent az ingyenes munkaközvetítésre vonatkozó rendelet

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Élet Pártjának klubnapján sokan gyűltek össze. Sztójay Döme miniszterelnök is megjelent és az időszaki kérdésekről megindult eszmecsere során tájékoztatást adott a párt tagjainak. Bizakodással nyilatkozott arról, hogy az egységes belpolitikai front megteremtésére irányuló törekvések meghozzák a megfelelő megoldást.

— Ma minden erő a közös célra, a háború győzelmes befejezésére kell fordítanunk, — mondotta. — A kormány minden tagját az a törekvés hatja át, hogy rendelkezésére bocsássa honvédségünknek mindazt, amire a háború győzelmes befejezése érdekében szükség

van. A termelő munka teljes erővel folyik és minden igyekezetünkkel annak fokozására törekszünk.

A miniszterelnök a továbbiakban beszámolt arról a látogatásról, amelyet az ipariügyi miniszterrel együtt egy Budapest-környéki gyárban tett és tapasztalatai alapján

a legnagyobb elismeréssel szolt a munkásság helytállásáról, arról a munkáról, amelyet a kötelességteljesítésen túl, szívvel-lélekkel végez és arról a példás szociális szellemről is, amelyet a munkásság irányában ebben a gyárban a vezetőség részéről tapasztalt. Hangsúlyozta, hogy a kormány a szociális vonalon maga is a munkás-

ság megsegítésére törekszik és az ipariügyi miniszter ennek megfelelően foglalkozik a munkáskérdések szervező megoldásával.

A párt tagjai nevében a tájékoztatásért Teleki Mihály gróf mondott köszönetet. A miniszterelnök hosszabb időt töltött a párt tagjai körében, majd Tasnády-Nagy Andrással, Vay László báróval és Teleki Mihály gróffal folytatott megbeszélést és a késő esti órákban hagyta el a párhelyiséget.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap szombati száma közli a pénzügyminiszternek az ingyenes magán munkaközvetítő tevékenység bejelentéséről szóló rendeletét.

Nagyfontosságú intézkedések a gettóba telepített zsidókkal kapcsolatos ügyekben

Nagyvárad, május 12. Dr. Gyapay László helyettes polgármester a gettóba telepített zsidókkal kapcsolatos ügyekben nagyfontosságú intézkedéseket fogantatott.

A gettóba való telepítés alkalmával a zsidók által beszoigáltatott és a városi pénztárba borítékban elhelyezett ékszer-ek és készpénz számbavétele céljából bizottságokat jelölt ki a polgármester. — Ezeknek az értékeknek a csoportosítása úgy fog megtörténni, hogy a készpénz egyelőre a városi pénztárban marad, illetve külön folyószámlára vezetik azt, a drágaságokat pedig nemük szerint osztályozva, ládába helyezik.

A zsidó mezőgazdasági ingatlanok kezelése tekintetében úgy intézkedett a polgármester, hogy a munkások fizetésének, illetve napszámberének folyósítása a városi pénztártól előlegezeten történjék

mindaddig, amíg az ingatlanok kezelésére gondnokot nem neveznek ki.

A zsidó ipari és kereskedelmi vállalatokban foglalkoztatott munkások béreinek utalványozása céljából a Nemzeti Munkaközponttól, illetve az Ipartestület-től kell az érdekelteknek igazolást szerezni arról, hogy tényleg munkában vannak.

Azoknak az alkalmazottaknak, akik zsidó ipari üzemek és üzletek szünetelése miatt munka nélkül állanak és elhelyezkedésüket nem kísérelték meg, a város semmiféle munkabért nem előlegez.

A polgármester utasítást adott dr. Károly tanácsnoknak, hogy egyes ipari üzemek, műhelyek, kereskedelmi vállalatok és kereskedések kezelése céljából haladéktalanul intézkedjék, hogy a munkások és alkalmazottak további foglalkoztatása biztosítható legyen.

A gettóba telepített zsidók élelmezéséről és az élelmiszereknek a gettóba való szállításáról a megállapított fejadag figyelembevételével a közellátási ügyosztály gondoskodik. Ennek a költségét a városi pénztár a zsidó vagyon tervhőre előlegezi.

A polgármester a zsidók által beszoigáltatott, illetve a keresztények által már igénybevevett üzlethelyiségekből elszállított anyagok részére 3 raktárt jelölt ki éspedig a közraktárt, amely már ezünlőt megtelet, a volt Zauderer-féle raktárt és a Kossuth-utcai zsidó templomot.

A zsidók kilakoltatására és a keresztények beköltöztetésére kijelölt bizottságok közül a polgármester 36 bizottságot viszatartott és ezeket a katonai és közigazgatási ügyosztály, valamint a lakáshivatal rendelkezésére bocsájtotta.

„Társadalmi osztályokat nem ismerünk, csak hű magyarokat, tekintet nélkül arra, hogy ki milyen munkát végez“

Baky László államtitkár beszéde Fejér vármegye főispánjának beiktatásán

Székesfehérvár. (MTI.): A város háza nagytermében a szokott ünnepélyes keretek között iktatták be csütörtökön délelben méltóságába dr. Toldi Árpád főispánt. A díszközgyűlésen megjelent Jurcsák Béla földművelésügyi miniszter, Hóman Bálint országgyűlési képviselő, volt vallás- és közoktatásügyi miniszter, Baky László belügyi államtitkár, valamint számos megyei és városi előkelőség. A főispánt Farkas Sándor volt polgármester vezetésével küldöttség hívta meg. A város tisztikara nevében Kereskes Lajos polgármester üdvözölte, majd Hóman Bálint, a város országgyűlési képviselője mondott beszédet. Utána Baky László belügyi államtitkár emelkedett szólásra.

— Felhívom ennek a városnak és az egész ország lakosságának figyelmét. — mondotta — arra, hogy ma nem a politikai harcok idejét éljük. Testvéri összefogásra van szükség, mert csak közös erővel tudjuk kivívni az életet adó győzelmet. Turáni átok nincs, ez után tiltakozunk és bebizonyítjuk, hogy a zsidó méltóság nélkül erősek és egységesek vagyunk. A kormány tudja, hogy nemcsak a zsidókérdés az egyetlen fájó pont. Megoldásra váró szociális kérdéseink is vannak. Rövidesen napvilágot látnak majd azok az intézkedések, amelyek alapján, a becsületes munkája után mindenki tisztességesen megél. Társadalmi osztályokat nem ismerünk, csak hű magyarokat, tekintet nélkül arra, hogy kérges kézzel a mezőn dolgoznak-e, a gyárakban, a munkapad mellett, vagy pedig az íróasztalnál. Nincsen közöttünk különbség, csak egyféle, még-

pedig az, hogy elvégzi-e bárki kötelességét, vagy nem.

Az államtitkár beszédét a közgyűlés tagjai hosszantartó lelkes tapsal és éljenzéssel fogadták.

A magyar mezőgazda köteleltetésének dícsérete

Beszédet mondott a beiktatáson Jurcsák Béla földművelésügyi miniszter is. Felelőtlenségében egyebek között kijelentette, hogy a magyarság nemcsak saját magáért, hanem Európáért is küzd. A jövőért folytatott harc nehéz és kemény lesz. Elismeréssel emlékezett meg a magyar gazdaságszolgálatról, amely kötelességének dícséretes módon tett eleget. A magyar mezőgazdaságot a lehetőséghez képest ellátják a szükséges ipari

árukkal, ruházati cikkekkkel, lábbelivel is. A magyar mezőgazda termelésének megfelelő mértékben és módon fog hozzájutni a nélkülözhetetlen iparcikkekhez. Az esetleges nem dolgozókkal szemben a megtorlás — az élelmiszerellátástól való elvonásig elmege. Ingyenélőket nem tűrhetünk. Biztosítva lesz a faellátás is. A földbirtok politika a magyar élet egyik legsarkalatosabb kérdése. A földbirtokvásárlásoknak a háború idejére való betiltás azért történt, hogy az itthonmaradtak ne vásárolhassák meg a földeket azoktól, akik kint küzdenek és a földre első sorban tartózkodni igénylik. A magyar jövőndöt biztosító politika szerene a magyar föld és a zsidó befolyástól immár örökre megtisztult nemzeti léleknek újjáébredése.

Vitéz Rajnay Károly Budapestre utazott

Kik kaptak meghívót a főispáni beiktatásra

Nagyvárad, május 12. Megírtuk, hogy vitéz Rajnay Károlynak, mint vármegyei főispánnak a beiktatása kedden, 16-án délelött, díszközgyűlés keretében történik meg. A vármegyei beiktató díszközgyűlésre a törvényhatósági bizottság tagjain kívül meghívták a miniszterelnököt, a miniszterelnökhelyettest, az összes minisztereket, dr. Endre

László és Baky Lajos belügyi államtitkárokat, a szomszédos és a felezabadt erdélyi vármegyék főispánjait és alispánjait, Nagyvárad, Debrecen, Kolozsvár és Szatmárnémeti polgármestereit, a szatmári püspököt, a keresztény egyházak helyi vezető személyiségeit, a nagyváradi román és német konzulokat, a kolozsvári és a debreceni hadtestparancsnokokat, a honvédség és a csendőrség nagyváradi parancsnokait, a német haderő helyi képviselőjét, a felmentett főispánokat, a Magyar Nemzeti-szocialista Párt, a Magyar Megújulás Pártja, a Nyilaskeresztes Párt és a Magyar Élet Pártja helyi vezetőit, mindazokat a nagyváradi és biharmegyei képviselőket, akik nem tagjai a törvényhatósági bizottságnak, a helyi hatóságok vezetőit, a nagyváradi lapok szerkesztőjeit, több helyi és vidéki személyiséget, továbbá a főispán néhány személyes hívét és barátját.

Még nem érkezett a vármegyéhez értesítés arról, hogy a Kormányt ki fogja képviselni a beiktatáson.

A városi törvényhatóság is kedden iktatja be vitéz Rajnay Károlyt

Nagyvárad thj. város bizottsága május 16-án déli fél egy órai kezdettel tartja meg a főispánt beiktató díszközgyűlést. A díszközgyűlés tárgysorozata:

1. az 1652—1944. sz. m. kir. belügyminiszter ur 2833—1944. eln. számú leirata dr. Hlatky Endre Nagyvárad thj. város főispánjának ezen állásától felmentése tárgyában.

2. 1653—1944. eln. sz. m. kir. belügyminiszter ur 2834—1944. eln. sz. leirata vitéz Rajnay Károly ny. vebármagynak Nagyvárad thj. város főispánjává történt kinevezése tárgyában.

A díszközgyűlésre meghívást kaptak a törvényhatósági bizottság tagjai mellett lőségek, akik számára a vármegyei törvényszék a kormánytényezők és előke-

Mozik műsora:

APOLLO: Forgószél.
BELVÁROSI: Miből lesz a cserebogár.
CASINO: Bécsi vér.
KORONA: Félnapos boldogság.

vényhatóság is küldött meghívót. De ezen kívül meghívták a belügyminiszteriumból a városi osztály több vezető tisztviselőjét, Bonczos igazságügyi államtitkár, a pénzügyminiszterium városi osztályának vezetőjét és a kereskedelmi miniszterium átépítési osztályának vezetőjét.

A díszközgyűlést megelőzőleg déli 12 órai kezdettel törvényhatósági kisgyűlés a város háza kistanácstermében, a következő tárgysorozattal: dr. Soós István polgármester kérelme nyugalomba helyezése iránt.

A díszközgyűlés után fél 2 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart a városi törvényhatósági bizottság, amelynek egyetlen tárgya dr. Soós István polgármester kérelme nyugalomba helyezése iránt.

Szegény emberek filléreiből

terődött össze az a szép összeg, mely a székhelyi római katolikus Egyházközség keretében működő „Caritas” és „Kalász” egyesületek gyűjtéséből érkezett hozzájuk a mai postával. Ez a két egyesület ugyanis a község katolikus részén gyűjtött, amelyről tudniuk kell, hogy ott a lakosság 80 százaléka szegény. Jó szívük és magyar testvéri együttérzésük mégis arra készítette őket, hogy segítsenek — ha csak fillérekkel is — azokon, akiket Isten próbára tett.

Gyűjtésünk eredménye ma a következőképpen alakul:

Tegnap végösszeg	P 23.272.82
Székhelyi „Caritas” és „Kalász” egyesületek gyűjtése	1419.56
Popovics Sándor ingatlanközvetítő	30.—
Nemes danosházi Bálkó Lajos	10.—
Összesen:	P 24.732.38

Felhívás

Felhívom mindazokat az 1600/1944. M. E. sz. rend. szerint vagyonbejelentésre nem köteles (keresztény) személyeket és szervezeteket, akik zsidó üzletben, üzemben, műhelyben, árukiutalására kaptak engedélyt, hogy ilyen üzletben árut rendeltek, vásároltak, bizonyságot, megőrzésre, javításra, kicserélésre valamilyen ingóságot adtak be, hogy igényüket a város közigazgatási ügyosztályához (Teleki-utca 3.) helytelen bejelentésben 3 napon belül jelentésük be.

A bejelentést a következő formában kell megtenni:

1. A zsidó kereskedő, iparos neve.
2. A zsidó kereskedő üzletének címe.
3. A zsidó iparos szakmája.
4. A fennálló igény, a visszakövetelt ingóság, a megrendelt, vagy kifizetett árú pontos megjelölése.

A zsidó munkaadónál maradt munkakönyvet igazoló iratot szintén be kell jelenteni.

Az átadás módjáról az érdeketleket a helyi lapok útján fogom értesíteni. Nagyvárad, 1944. május 10.

Dr. Gyapay László,
polgármester.

HIREK A TÖRVÉNYSZEKRŐL

ELHANGZOTT AZ ELSŐ TÖRVÉNYSZÉKI ÍTELET A KITELEPÍTETT ZSIDÓK LAKASAINAK FOSZTOGATÓI ÜGYÉBEN

Nagyvárad, május 12. Pár nappal ezelőtt írtuk meg, hogy többek között elfogták György Sándor és Vaprezsán Gyula nagyváradi, kovácssegédeket, akik május 6-án reggel az ablakon át behatoltak egy zsidó lakásba és 200 pengőt meghaladó értékű ruhaneműket hoztak magukkal. A nagyváradi törvényszék ma délelött már ítéletet is hirdetett ügyükben. Vaprezsán és György töredelmes beismerő vallomást tettek, amelyet nyomatékos enyhítő körülményként mérlegeltek bűnösségük megállapításánál. A bíróság jogerős ítélettel 5—5 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta őket, a lefoglalt bűnjelkeket a sértettnek kiadatják s a bűnügyükkel kapcsolatos kihágás ügyében a rendőrség határoz.

Nagyvárad, május 12. Hencz József nagyváradi gépkocsivezető késő éjszaka hajította tehérgépkocsiját Biharkeresztesről Nagyvárad felé a műúton. A sötétség miatt nem vette észre, hogy előtte lámpánélküli parasztszékér halad, nekifutott a szekérnek és mindkét jármű az út mellett két méter mély árokba fordult. A parasztszékéren ülő F. Szabó Lajosné olyan szerencsétlenül esett, hogy súlyos bordatörést, tudószakadást és karizom-

róncsolást szenvedett. F. Szabó Lajos feljelentette a gondatlan gépkocsivezetőt, s a ma délelötti tárgyaláson 300 pengő pénzbüntetésre ítélték, de az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztették, mert nagy mértékben csökkent a gépkocsivezető felelősségét az a tény, hogy a parasztszékéren semmilyen világító- vagy jelzőberendezés nem volt. Az ítélet jogerős.

Miniszteri biztosokat neveztek az egyes kereskedelmi szakmák irányítására

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kunder Antal kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter abból a célból, hogy a kereskedelemügyi kormányzat és a kereskedőtársadalom között megfelelő együttműködés biztosítható legyen, az egyes kereskedelmi szakmák irányítására miniszteri biztosokat nevezett ki. Ezeknek a feladata, hogy az illető szakmához tartozó keresztény kereskedőkkel vegyék fel az érintkezést és építsék ki azok szakmai szervezetét, még pedig külön a nagykereskedői és külön a kiskereskedői vonalon. Az így, szakmánként kiépülő szervekből kívánja a miniszter a keresztény kereskedelemnek kötelező tagsággal járó érdekképviseleti szervezetét kiépíteni.

Viharelőtti csend uralkodik az európai hadszíntereken

A keleti harcok déli szakasza előreláthatóan ismét legfontosabb súlypontja lesz a szovjet erőfeszítéseknek

80 ezer főnyi csungkingi csapatot kerítettek be a japánok a Hoang-ho vidékén

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az európai hadszíntereken uralkodó helyzetet a legjobban a várakozás szóval lehet jellemezni, állapítja meg a Német Távirati Iroda katonai levelezője, majd így folytatja beszámolóját:

A hadszíntereken viharelőtti csend uralkodik. Az európai hadszínterek egyes szakaszain még mindig helyi jellegű harcok folynak. Emberfeletti küzdelem indul meg, ha egyszer a tömegek korszerű fegyvereivel összehozzuk egymással. Ha azokat az előjeleket, amelyek az ezévi offenzívák gyors kitérésére mutatnak, egyenként megvizsgáljuk, arra az eredményekre kell jutnunk, hogy aligha kezdődnek el a hadműveletek az összes vonalakon egyidejűen. A hadi helyzet a szovjetet is fokozott mértékben, de legjobban az amerikaiakat és angolokat arra kényszeríti, hogy a rendelkezésre álló összes erőket harcbevetésük a döntés kiesikarására. Hol fog megindulni a keleti nagy offenzíva, melyik szakaszon és melyik ponton? — Erre a kérdésre német részről feleletet adni egyelőre lenne a folyamatban levő német intézkedések felborításával. Egy dolog már is kétségtelen. A keleti harcok déli szakasza ismét a legfontosabb súlypontja lesz a szovjet erőfeszítéseknek.

Újabb jelentés a szerdai és a csütörtökre virradó éjszakai légitámadásról

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A május 10-iki ellenséges ártámadás során az ország, főként a Dunántúl különböző helyein szóróanyagosan bombák estek, amelyek a mezőn dolgozók között egy-két halálesetet és sérüléseket okoztak. Egy kisebb üdülőhelyen a bombák több embert megöltek.

A május 11-ére virradó éjszaka a Budapest elleni támadásnál lakóházak kaptak találatokat. Súlyosabb károk azonban nem következtek be. Másfelől sem érkeztek még súlyosabb károkról jelentések.

Évekre használhatatlanná tették a németek a szabasztopoli kikötőt

Berlinből jelentik: (MTI) Szabasztopoli kiürítésével kapcsolatban német katonai körökben megállapítják, hogy a keleti arcvonal déli szárnyának visszavételével a német hadvezetés egyben a Krim-félsziget feladását is elhatározta és már csupán a végrehajtás ideje maradt kétséges. Mivel a megszállt erők teljesítették a feladatukat, hogy minél több ellenséges erőt tartanak lekötve, a mostani harcok célja csupán a hadianyag-készletek és a csapatok elszállításának fedezése.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interf jelenti: Szabasztopoltól nyugatra a német utóvéd csapatok a holsevisztáknak az egész vonalon nagy és vé-

res veszteségeket okoztak. A városban már nincsenek német és román csapatok. Ezek a Szabasztopoltól nyugatra húzó állásokba vonultak. A német és román veszteségek aránytalanul csekélyek. A német utó-

szok az egész kikötőt annyira szétrombolták, hogy valószínűleg évekig használhatatlanok. A szerdai harcok behízelgésűek, hogy a szovjet csapatoknak nem is sikerült lényeges német és román erőket megsemmisí-

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlinből jelentik: (MTI) A Főhadiszállásról jelentik a Német TI-nak: A véderő főparancsnoksága közli:

Szabasztopoltól nyugatra fekvő térségben csapataink szerdán román hegyvidék-északiakkal együtt visszaverték nagy ellenséges erők elkeseredett támadásait. 20 szovjet páncélost megsemmisítettünk. — A Dnyeszter alsó folyásánál hadosztályaink, amelyeket német és román csatárepülők hatékonyan támogattak, a folyó nyugati partján áttörték egy ellenséges hídfőállást, melyen behatoltak egész a tüzérségi állásokig és megtisztították az egész hídfőt. A holsevisztáknak súlyos és véres veszteségeik voltak, azonkívül több mint 500 foglyot, 163 löveget és gránátvetőt, valamint sok más fegyvert vesztek. Harci repülőgépek erős kötelékei a csütörtökre virradó éjszakán jó eredménnyel támadták Sepetovka és Proszkurov pályaudvarait. Nagy tüzek és rombolások keletkeztek. Az Antrup nagy vezetése alatt álló harci repülőgépezred a keleti harcok harcival rendkívül bevált.

A nettoui hídfőnél több ellenséges támadás és összpontosított elhárító tüzekben arcaiban rendkívül kitűntette magát a brandenburgi 8. gépesített gránátos ezrednek Thelmann főhadnagy parancsnoksága alatt álló 10. század.

A haditengerészet harcikompjai a

május 10-re virradó éjszakán Elbaszigettől délre elhelyeztettek egy ellenséges gyorsnászdot, többet pedig súlyosan megrongáltak. Harci repülőgépek nagy kötelékei a csütörtökre virradó éjszakán támadásokat hajtottak végre a Lisse szigetén lévő ellenséges támaszpontok ellen. A támadás következtében ezen a területen sok robbanás és tűz keletkezett.

Egy kisebb ellenséges bombázókötet a csütörtökre virradó éjszakán támadást intézett Budapest városá-

teniök csak akár harci erőjüket meggyöngyözték.

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A román hadsereg főparancsnoksága jelenti május 11-én: Szabasztopoltól nyugatra német és román csapatok erős ellenséges támadásokat vertek vissza. 20 szovjet páncélost megsemmisítették. A Dnyeszter alsó folyásánál a német csatárepülők támogatásával teljesen megtisztították azt a hídfőállást, amelyet a szovjet a folyó nyugati partján létesített. Közben véres veszteségeket okoztunk az ellenségnek. Sok foglyot is elvettünk, ezenfelül a szákmány 100 ágyúra, 50 páncéltörőágyúra, sok gránátvetőre és több mint 200 gépkocsira rug. Beszarábia és Moldva többi harci szakaszain nem volt említéseméltő harci cselekmény.

nak területe ellen. Északamerikai bombázóknak a Délkelet-Németország ellen intézett támadásai következtében különösen Bécsújhelyen, károk és a lakosság körében veszteségek keletkeztek. Az itteni támadásnál, valamint a megszállt nyugati területek helységei elleni támadások során megsemmisítettünk 69 ellenséges repülőgépet, nagyjából négy motoros bombázókat. Néhány angol repülőgép a csütörtökre virradó éjszakán bombákat dobott le Délnyugat-Németország területére.

A légiháború hírei

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Északamerikai bombázók csütörtökön a délutáni órákban megsértették Svájc semlegességét. Egy amerikai bombázó Gegendorf mellett kigyulladt és lezuhant. Személyzetéből eddig hat embert megtaláltak és internálták őket. Egy másik amerikai repülőgép Nyon-Genf irányában repült, de ott leszállt. 10 emberből álló személyzetét internálták.

Brüsszelből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angolok május 11-ére virradó éjszaka a Flamand és Vallon-föld különböző helységeit ismételt bombázták. Cherieroi, Kortrijk és Gnet városokból komoly károkat jelentenek. Többen meghaltak, vagy megsebesültek. Tournayban 47 halottat és 120 súlyosan sebesültet számoltak össze. 130 lakóház elpusztult.

Megsemmisítő csata folyik a Hoang-ho vidékén

Tokióból jelentik: (MTI) Az Interf jelenti: A Honan-offenzíva, amelyet a japán csapatok a Honan tartományban összesen 6—8 százezer főnyi csungkingi csapatok ellen indítottak, az első húsz napon olyan eredményt ért el, amelyet katonai, politikai és gazdasági szempont-

ból egyaránt igen nagyjelentőségűnek ítélnék. A Hoang-Ho-folyótól délnyugatra megsemmisítő csata folyik. Ezen a vidéken a japánok a hegyekben mintegy 80 ezer főnyi csungkingi csapatot vettek körül.

Papen tudomására hozta a török kormánynak Berlin állásfoglalását a szerződészegés ügyében

Új Népszövetség felállítását határozta el a Brit Birodalom kormányelnökeinek értekezlete

Berlinből jelentik: (MTI) Mivel a török kormány röviddel ezelőtt szerződésileg vállalt kötelezettségei ellenére beszüntette a Németország felé irányuló krómere-kivítelt, a Birodalmi kormány Papen nagykövet útján a török kormány tudomására hozta, szerződészegés következtében előállott helyzettel kapcsolatos állásfoglalását.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Aftonbladet londoni levelezője a Brit Birodalom kormányelnökeinek londoni értekezletén meghozott határozataiból a következőket vonja le. A tárgyalások eredményeként a nemzetközi biztonsági rendőrség újra szerephez jut azzal az indoklással, hogy ezzel is tá-

mogassák a Szovjet követelését a világ-béke megteremtése érdekében felállítandó nemzetközi szerv létrehozására.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Svenska Dagbladet megerősített híre szerint Orlemansky lengyel lelkész magával hozta Amerikába Sztalin javaslatát a lengyel viszály eisimitására. A javaslat értelmében a mostani lengyel miniszterelnök és a lengyel menekült bi-

zottság helyén maradna, de a bizottságot kiegészítené egy most Moszkvában tartózkodó ismert lengyel kommunistával. Távoznék a helyéről Sosnovszky tábornok főparancsnok és a főparancsnokságot a skóciai lengyel haderők tábornokából, a középkeleti lengyel hadsereg parancsnokából és Berling tábornokból — aki a szovjetországi hadsereget képviselne — álló hármass bizottság venné át.

Norvégia területén is folytatni kívánja a harcot Moszkva a németek ellen

Oslóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Most a norvég népen van a sor, hogy meggondolja, mi vár rá, ha az angol-amerikaiak és a bolsevisták győznek.

— Az egyik norvég lap ezekkel a szavakkal foglal állást a Szovjet Norvégia igényeivel szemben és azaz a hitsgö egyezményével szemben, amellyel a men-

kült norvég kormány országát eladta. Nem nehéz eszteni a norvégekre váró sorsot, ha ez a ismerület sikerülne. A norvég nép az ismert bolsevista módszerek áldozata lenne.

Helsinkiből jelentik: (MTI) Londoni jelentés újabb értelmezést ad a Daily Scetshama állításának, hogy Oroszország részt kíván venni Norvégia megszállásán Nagybritanniával és az Egyesült Államokkal együtt.

— Moszkva valójában azt kívánja — írja az egyik svéd lap londoni forrás alapján — hogy a norvég menekült kormányt költött megállapodás értelmében folytassa a harcot a német csapatok ellen Norvégia területén is. Természetesen Észak-Norvégia területe hadszíntérré válna. A norvégek közigazgatásilag is a vörös hadsereg hatáskörébe kerülnek.

A hír ilyen formájában is felszólásra készíti a finn sajtót. A Helsinkéi Sano-mat megállapítja, hogy lényegében mégis csak arról van szó, hogy a Szovjet előkészíti csapatainak skandináv területre való előhatolását. Mindaz, amit a háború kitörése óta a Szovjet politikai törekvéseiről és szándékairól meg lehetett állapítani, azt bizonyítja, hogy Oroszország Észak-Skandinávián át utat akar magának biztosítani az Atlanti-óceánhoz. — Moszkva terve 1937 őszén, a Finnország ellen indított hadjárat alapjában véve ugyanazt a célt szolgálta. Az orosz csapatok jelenléte Norvégiában egészen új hadászati helyzetet teremthetne északon.

Göbbs dr. a partraszállók várható fogadtatásáról

Berlin. (MTI) A Német TI jelentik: Göbbs dr. birodalmi miniszter szerdán a Feldherrenhalle-n a páncélgránátos hadosztálynak a keleti arcvonalról érkezett küldöttségét fogadta. Rámutatott a politikailag kiképzett katonák jelentőségére, akik oly fanatikus nemzetet, mint a bolsevista, nemcsak a fegyverek fölényével, hanem azzal is fölülmúlják, hogy pontosan tudják, miért folyik ez a világnézeti küzdelem.

A következő partraszállással kapcsolatban így folytatta Göbbs dr.:

— Nemzetiszocialista katonáink az angol-amerikaiakat partraszállás esetén élet-halálra szóló küzdelemben részesítik.

Kijelentette, hogy egy nép, amelynek ilyen katonái vannak és ilyen csodálatos magatartást tanúsít, ebből a háborúból csak győztesen kerülhet ki.

Hogyan védekezzenek a gazdák a lábonálló és betakarított mezőgazdasági termények elpusztítására irányuló ellenséges törekvésekkel szemben

A légitámadásokkal kapcsolatban számolni kell azzal, hogy az ellenség a lábonálló és betakarított mezőgazdasági termények pusztítására is törekszik. A károk megakadályozására mindent el kell követni, főként pedig előre olyan intézkedéseket megtenni, amelyek a tüze-szélyt a legkisebbre csökkentik. Az eddigi tapasztalatok szerint a különböző gyújtóeszközök csak akkor fejtik ki hatásukat, ha teljesen vagy túlért állapotban levő gabonafélékre esnek. A legcélszerűbb védekezés tehát az időben történő aratás. A teljes érés megvárása előtt végzett aratás a termés mennyisége és minősége szempontjából is előnyös, ezért a földművelési miniszter azt már amúgy is régen ajánlotta a gazdáknak. Gabona-

Zsidó értéktárgyak rejtegetése miatt internálják Verebi Lászlót

Nagyvárad. Legutóbb egymást érik a rendőrségen egyes keresztény egyéneknek őrizetbevétele, azért, mert zsidó értékeket fogadtak el s azokat lakásukon bejelentetlenül őrizték. Ezek közé tartozik Verebi László Szaecsvay-utca 48 szám alatt lakó asztalosmester esete is, aki annak ellenére, hogy igen jó módban él, a jelenlegi helyzetet úgy akarta kihasználni, hogy ebből további anyagi hasznot teremtsen magának.

A kapzsi ember jobb lakáshoz akart jutni és még április végén lakást cserélt Grósz Ilona és Grósz Gizella nevű zsidónőkkel a Lakáshivatal tudta nélkül. Mikor a költözés megtörtént Grószéktól nagyértékű perzsaszőnyegeket, ékszereket, cérnaárut, ruhaneműket és egyéb holmikat vett át állítólag megőrzés végett. Az ékszereket egy speciálisan készített szalonnak aljába rejtette el és Grósz Ilonáéknak összes zsidó rokonaitól és ismerőseitől elfogadta az értékeket. Így került hozzá Friedlaender nagyváradi rabbi is, aki két gazdag zsidó családnak négy papirbaburkolt csomagját adta át, azonkívül átadta

a magával hozott 2840 pengő készpénzt is.

Május 8-án délután Verebi László áthívta a szomszédban lakó Silber József ékszerészt, akivel szintén hozzászasan tárgyalt. A rendőrség éppen ebben az időpontban érkezett lakására és a házkutatás alkalmával Silber Józsefet a ház padlásán találta meg. Arra a kérdésre, hogy mit keres ott, azt felelte, hogy rádiószere-léshez is ért és az antennát javítja. A rendőrség ezt a kifogást nem fogadta el és Verebi Lászlóval együtt a rendőrségre kísérte fel.

Kihallgatásuk alkalmával elővezették a már gettóba költözött zsidónőket és Friedlaender rabbit, majd kétségtelenül kiderült, hogy Verebi szándékosan rejtegette a zsidó vagyont.

A rendőrség Verebi László asztalosmester ellen azonnal folyamatba tette az internálási eljárást, társai ellen pedig a rendőri büntető bíróság ítéletet hozni. Verebi máskülönben saját bevallása szerint mintegy 300.000 pengő értékű ingatlannal rendelkezik és a városban igen jómódú iparosnak ismerték.

Atvizsgálták a városi Iskolánküüli Népművelési Bizottsághoz tartozó könyvtárakat

Egyetlen zsidó író művét nem találták a könyvtárakban

Nagyvárad, május 12. Városunk Iskolánküüli Népművelési Bizottsága — mint ismeretes — 38 népművelési könyvtárat létesített, amelyeknek nagyjából kétszáz munkásszervezetekben s a külső városrészekben működik. A könyvtárak 758 kötetet tartalmaznak. Ezeknek a könyvtárak nagyrészt a kultuszminiszterium adományozta, kisebb részét pedig a városi Népművelési Bizottság vásárolta.

A megalkuvás nélküli nemzeti gondolatnak diadalrajuttatása rövid idő alatt soha nem remélt ütemben folytatott munkát a hivatalos, társadalmi és

nemzetkulturális életünkben. Ez a lendület hozta a magyar szellemi életnek tisztuló folyamatát is, melynek egyik területe az Iskolánküüli népművelés is.

A város Iskolánküüli Népművelési Bizottságához most a többi hasonló egyesületekhez küldött leirattal párhuzamban kormányrendelet érkezett a Népkönyvtárakból a zsidó írók és szerzők műveinek kívánása érdekében. Ezzel kapcsolatban munkatársunk beszélgetést folytatott Vidor Józseffel, a városi Iskolánküüli Népművelési Bizottság főtákarával, aki a zsidó könyvek kivonásával kapcsolatban a következőket mondotta:

— A városi Népművelési Bizottság a miniszteri rendelt vétele után haladéktalanul megtekintette a szükséges intézkedéseket és átvizsgálta, illetőleg átvizsgálta a Népkönyvtárakban elhelyezett művek kimutatását és egyetlen zsidó író művét sem találta azokban. A Bizottság most — folytatta Vidor József — köriratban értesíti a hatáskörébe tartozó könyvtárakat, hogy a jövőben azok csak olyan írók műveit vehetik fel olvasókörökbe, amelyeket a Bizottság előzetes hozzájárulásával arra alkalmasnak talál.

Mint Vidor József nyilatkozatából kitétni, a városi Népművelési Bizottság már három esztendővel ezelőtt történt megindulásakor a mai szellemmel kezdte meg működését és így is folytatta azt mindinkább szélesebb területeken. Ezt igazolja az a tény, hogy a népkönyvtárakból nem kellett zsidó könyveket kivonni, mert azok oda nem is kerülhetek. Remélhető, hogy a tisztult magyar levegőben a Bizottság munkaterületei még inkább gyarapodnak és a mulában sok vonatkozásban magára hagyott munkatársainak az Iskolánküüli Népművelési Bizottság feladataira még inkább be kell lépniük. A kisemberek öntudata pedig

erősebbé válik s érezni fogják, hogy a hivatottságuk a tiszta magyar lélekkel és elsőrendű tényezője a megindult magyar jövő ujjaépítésének.

Tisztogatás a városi könyvtárban

A városi könyvtárban — ahová munkatársunk szintén ellátogatott — a zsidó írók műveinek kivonásával kapcsolatban hatalmas munka folyik. A könyvtár vezetősége még a miniszterium 10.800-1944. számú és a Budapesti Közlönyben megjelent a zsidó írók műveinek kivonására vonatkozó rendelete előtt kiválogatta és zárt szekrényben helyezte el a zsidó írók műveit, úgy hogy most már csupán a pontos kimutatás elkészítéséről van szó. A kimutatás, amelyet a rendelet értelmében öt példányban kell elkészíteni a városi könyvtárnál egész füzetekre terjed s úgy a szépirodalmi, mint a tudományos és más irányú zsidó munkák jegyzékének elkészítése óriási munkát igényel. Ennek ellenére az elmúlt tíz nap alatt a könyvtár tisztviselői kara annyira jutott ebben a munkában, hogy már a kimutatás csaknem teljesen elkészülnek tekinthető.

A válogató munkában egyébként a könyvtár vezetőjének és tisztviselői karának fő segédkezésközül vitéz Kólosvári-Borcsa Mihály „A zsidókérdés magyar irodalma” című hatalmas munkája szolgál. Ennek a könyvnek utmutatóul való felhasználása kizárja azt, hogy tévedés, vagy elnézés folytán a könyvtárban kifogásolható könyvek maradjanak. A városi könyvtár vezetője különben is a könyvek kivonásával egyidejűen felszólítást intézett az olvasó kör összes látogatóihoz és könyvkölcsönzőihez, hogy az általuk kivett zsidó íróktól származó könyveket haladéktalanul szolgáltatassák be. Ennek a felhívásnak eredménye is már mutatkozik.

Itt említjük meg, hogy a városi könyvtár az illetékesek közbenjárására kiesett a gettóból úgy hogy a minden kulturális igénynek megfelelő modern épületet a széleskörű olvasóközönség az áttelepítéskor tartott néhány napos szünet után most már ismét zavartalanul látogathatja. Ugyanitt említjük meg, hogy a könyvtárak átvizsgálása alkalmával a kisebbitésre kerülő könyveket Nagyváradon és Bihar megye területén Szántay Gyula Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 1. szám alatti lakoshoz kell beszállítani.

A bórnyaggazdálkodás kormánybiztosainak felhívása a hatáskörébe tartozó s üzletük bezárására kötelezett kereskedőkhöz

A Magyar Társulati Iroda jelenti: A bórnyaggazdálkodás m. kir. kormánybiztos felhívja mindazokat a zsidó nyersbőr, készbőr, kesztyű, bórdiszmu, bórondós, gepsi, műszaki bór, szijgyártó, nyerges, bórruházati, szücs, szörme, esztergály, bórpari segédanyag, cipő, cipéskellékek és mindennemű bór szakmába vagy anyaggal dolgozó kereskedőket, akik az 50.900-1944. K. K. M. L. sz. rendeletek alapján üzletüket április 20-án kötelesek voltak bezárni, hogy nevéket és üzlethelyiségük címét, valamint tartózkodási helyüket 24 órán belül ajánlott levélben a bórnyaggazdálkodás m. kir. kormánybiztosával (Budapest, IV., Türr István-utca 4.) a büntetőjogi következmények terhe mellett, közöljék. Az adatszolgáltatást az esetben is meg kell tenni, ha a fentemlített kereskedők egyben ipari foglalkozást is üznek és ezáltal üzletüket nyitva tarthatják.

Budapesti képek az újabb angolszász terrortámadásról

Kórház, bérház, polgári lakások a pusztítás viharában

Szerdán éjjel megint terrortámadást készítettek elő Budapest ellen az angolszász banditák, hogy szándékuk csak elenyésző kis mértékben sikerült, azt kitűnő légvédelmünkön kívül a magyar és német vadászpilótáknak köszönhetjük. Már az ellenség közeledésekor nyergükben ültek a levegő hős lovasai s a főváros kapui előtt harcra bocsátkoztak a terrorbombázókkal.

Az angol-amerikai gépeknek a város belső területe ellen előkészített támadása ezúttal sem sikerült. Vadaászaik szétszórták kötelékeiket s mindössze néhány tervszerűtlenül ledobott bomba becsapódása okozott kárt az egyik pályaudvar környékén, azután a belső városhoz csatlakozó külső kerületben hullott le néhány bomba, többnyire szabad területre.

Magyar leány a vártán

Piszkos, szürke felhők lógtak az égen esőtörtőkön reggel. A város egy kicsit álmosan ébredt, de az utcák kora reggeli forgalmán nem látszott, hogy Pesten virrasztottak. A villamosok esővíztől nedvesen csillogtak a reggeli szürkeségben, súlyos társzekerek zörögtek végig az uton, megrakottan, szétroncsolt deszkákkal mállott kő- és téglahalmazokkal.

A tér felől jönnek, ahol a pályaudvar szomszédságában négy bomba rombolt az éjjel. Ezen a környéken munkáscsapatok táboroznak, most történik a leváltásuk, friss férfierők veszik át a csákányt, lapátot azoktól, akik mindjárt a támadás után a helyszínre érkeztek mentőszolgálatra. Egész éjszaka folyt a munka, biztonságba helyezték a kibombázott lakókat, eltakarították a romokat, megerősítették a bedőlés veszélyével fenyegető épületek szkeket. A földalatti óvóhelytől néhány méterre esett le az egyik bomba, eltalálta a tér sarkán álló régi, négyemeletes sarokpalota tornyos ormát, szétszaggatta a tetőt, átfurta magát két emeleten és akkor robbant. A ház falai szilárdan álltak a megrázkódtatás, csak az ablakok pusztultak el, valamennyi. Ugyanennek a háznak még egy bomba jutott, a másik utcára forduló szárnya kapott találatot, de ez a bomba sem birkózott meg az épülettel: felrobbant a második emeleten. A ház lakói valamennyien az óvóhelyen tartózkodtak, az ijedségen kívül senkinek sem történt baja.

A ház kapujában most rendőr áll, távollattja a kíváncsiskodókat. Kalauz szegődik mellé, egy fiatal hölgy, valóban bátorlelkű magyar leány. Ejszakán át szolgálatot tartott, felriasztotta a házat és a támadás után tevékenyen részt vett a mentőmunkában. Félén kékszíjűre festett páncélsisak van, jár a ház udvarára hullott romok között, arcát por lepi, de a szeméből tisztán csillog a határozottság és biztonság.

— Hogyan viselkedtek a lakók, mikor a robbanás döröge behatolt a pincébe? — kérdezzük tőle.

— Asszonyok és gyermekek voltak közöttünk sokan. A légnemű ereje megfeszítette az óvóhely vasaitól s ebben a pillanathon tudtuk, hogy odakinn mi történhetett. De mindenki nyugodt maradt. Mikor elült a zaj, a ház néhány férfilakójával feljöttünk az óvóhelyről s a zér fényben láthatunk otthonunk pusztulását. Ugy gondoljuk, légi akna robbanhatott, mert azonkívül, hogy összetört két emeletet, valamennyi lakás butorzatát tönkretette a légnemű.

Benéznünk egyik földszinti lakás üveghl-
138 ablakán. A butorok egymásra hany-

tan, alaktalan halmazban zsúfolódnak, kitépték szekrényajtók mögött cafatokra szaggatott rongyok tömege, valaha ruha lehetett. És mindent újjnyivastagon belep a szürke por, a tükrök vakon, megrepesztetten áll a sarokban.

Épülnek az új otthonok

Sötétlélkü és nyilvánvalóan sötétbőri légi kalózok jártak itt, irdatlan magasságban, a magyar vadászok porólyzó gépuskatüzében megreszketett a kezük s eszüket vesztetten zongoráztak a bombakioldó billentyűzetén... A támadók mindenütt tervszerűtlenül oldották ki bombaterhüket, eszükből sem volt hadicélpontot kiválasztani. Ez itt látszik, ezen a környéken leginkább, mert az előbb említett ház mögött, a következő utcában újabb bombatalálatot fedeztük fel.

Pontosan az uttest közepén robbant a kereke, széles, tárt mezők nyílnak s a

lehullott bomba, óriás gödröt vájt a földbe és légneműje tönkrehozta a hatalmas, közegészségügyi intézmény összes ablakait. Ha csak néhány métert téved az ostoba vasszörnyeteg, telibe találja a megrégebben épült korszerű intézetet s megsemmisíti kulturánk és civilizációnk emberbaráti intézményét: az angolszászok hadicélpontját...

Még friss a reggel, amikor autók a város belterületéről kisuhan. Villamosgyedon át visz az ut, egy héttel ezelőtt itt is hadicélpontot vélték fölfedezni a terrorbombázók s kis családi házak, munkás emberek, tisztviselők otthonai estek áldozatul a támadásnak. Az élet rendje itt már helyreállt, eltűntették a támadás nyomait és már építkeznek is a szétrombolt ház helyén, másutt pedig fehérfa, fényből ácsolt faházak sorakoznak egymás mellett: az új otthonok. A külső városrész peremén sarat gyur már a kocsik, széles, tárt mezők nyílnak s a

barna föld gondosan ápolat göröngyei között zölden bontja ki leveleit a saláta. Rengeteg salátafej virul, ameddig a szem ellát: bolgár kertészek dolgoznak itt s az ő saalátáik is hadicélpont volt... Bombatölcsérek turták föl az ápolat kerteket, kihányták tövestől a konyhakerti növényeket s ami ebből a sorozatból eltévedt: egyetlen buta bomba rombadöntötte egy szegény asszony házatáját.

— Odavan mindenem, a kis motyóm, életen át gyűjtögetett butorommal majd begyujthatok a télen — kesereg az asszony.

— Ne féljen, néni — így beszél mellette, tört magyarsággal a kékkötényes bolgár kertész — odaköltözik hozzánk, aztán majd csak segítenek magán a hatóságok.

— Hol volt, asszonyság a támadás alatt?

Odamutatott kertje végébe, egyszerű gödörben élte át a támadás idejét, nem történt neki sem baja.

— Mikor robbant ez az átkozott bomba, olyan szelet csapott, hogy eldőltem tőle. De milyen jó volt, hogy hallgattam a tanácsra és saját kezemmel vackot ástam a földbe. Most talán ott fekszenék a butoraim roncsai között...

Egy rovottmultu zsidó és a zsidófürdő gépésze NÉMET EGYENRUHÁBAN zsidókat rabolt ki

Rögtönítelő bíróság elé kerülnek az elfoqtott tettesek

A Debreceni Ujság—Hajdúföld írja: A debreceni rendőrségen az utóbbi napokban többen tettek feljelentést öt fiatalember ellen, akik a légvédelmi elsötétítés ideje alatt rablótámadást követtek el. Így Fischer Jenő Böszörményi út 37. szám alatt lakó lókereskedő elmondotta, hogy április 14-én, éjnek idején három fiatalember hatolt be lakásába, pisztolyt szegeztek rá és készpénzének átadására kényszerítették. Ekkor 250 pengőt adott át. A rablóbanda tagjai azonban április 17-én is felkeresték s ekkor 750 pengő készpénzt és 6000 pengő értékű ruhaneműt raboltak el tőle az előbbihez hasonló módon.

Özvegy Adler Benjáminné sz. Klein Sarolta Garai utca 25. szám alatti lakos szintén egy rablóbanda tagjai ellen tettek feljelentést, akik a két méteres kerítésen keresztül bemásztak, majd a rendőrség tagjainak adták ki magukat és pisztollyal kényszerítették őt arra, hogy készpénzét átadja. Tőle összesen 164 pengőt vittek el.

Ugyanebből az udvarból Gelbmann Mártonné sz. Herkovicz Róza tett feljelentést a rendőrségen, hogy amíg nővérénél aludt, ismeretlen tettesek feltörték lakását és onnan 5000 pengő értékű ruhaneműt loptak el.

A rendőrség a három rablótámadás és egy betörés között összefüggést látott és Földi Imre detektívnek sikerült elfogni két testvért, Ambrus Sándor 25 éves lakatos 3-ik Honvéd gyalogezred utca 30 és Weinberger Miksa 36 éves kereskedelmi zsidó ügynök. Hatvan utca 48. szám alatti lakosokból.

Ambrus Sándor, aki egyébként a zsidó hitközség fürdőjének gépésze, töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Weinberger Miksa zsidó kereskedelmi ügynökkel és három ismerősükkel, akiknek nevét nem tudja, elhatározták, hogy valami módon pénzt szerezzenek. Ismerőseik szállították a pisztolyt, öten kimentek a Böszörményi utca és ott három ismerősük behatolt

Fischer lakásába. Ezen idő alatt ők kint az utcán őrködtek. Fischernétől 250 pengőt hoztak ki társaik, abból ő 150 pengőt kapott, amelyből 50 pengőt átadott Weinbergernek, Beismerte azt is, hogy második alkalommal is ők jártak Fischer Jenőnél, valamint özv. Adler Benjáminnál és ők törték be Gelbmann Mártonné lakására is. A lopott és rabolt ruhákat Juhász Albert József kir. herceg utca 19. sz. alatt lakó zsidó hitközségi altiszt lakására vitték Ambrus Sándor meg azt is beismerte, hogy két alkalommal német egyenruhában követte el a rablást.

Weinberger Miksa, aki eddig különböző büncselekményekért volt elítélve, annyit ismert be csak, hogy első alkalommal valóban őrködött Fischer Jenő háza előtt és a rabolt pénzből 50 pengőt kapott. Egyébként a nyomozás megállapítása szerint valamennyi cse-

lekményüket a légvédelmi elsötétítés ideje alatt követtek el.

A rendőrség még folytatja a nyomozást Ambrus és Weinberger társainak kézrekerítésére, őket pedig átkísérték a debreceni királyi ügyészség fogházába. Tekintettel arra, hogy a rablást és betörést az elsötétítés ideje alatt követtek el, a királyi ügyészség elnöke, dr. Mező Sándor főügyész helyettes szükegeának látta a rögtönítelő bíróság összehívását és erről értesítette a debreceni királyi törvényszék elnökét, Jeney Sándort. Ezek szerint a rögtönítelő bíróság közelesem összeül és ítéleket Ambrus Sándor és a zsidó Weinberger Miksa felett.

A Magyarság legújabb száma szerint a debreceni törvényszék légtalmi elsötétítés ideje alatt elkövetett rablás bűntettével vádolt Ambrus Sándort és Weinberger Miksát halálraítélte.

Vitéz Endre László nyilatkozott 34 városban végzett szemleútjáról

Mit találtak a zsidóknál

Vitéz Endre László államtitkár az átrendezéssel kapcsolatos szemleútjáról hazatért és nyilatkozott az Új Magyarság munkatársának szemleútján szerzett tapasztalatairól. Nyilatkozatában a többek között ezeket mondotta:

— A hatóságok utasításomnak megfelelően szigorúan, de humanusan, mindenféle goromba fellépést kerülve hajtották végre a kitelepítéssel járó teendőket. Arra is utasítást adtam, hogy életbiztonságukra szigorúan ügyeljenek. Az már más lapra tartozik és a zsidók egyéniségére jellemző, hogy ilyen körülmények között is igyekeztek különféle akadálycsomókat dobni a hatósági intézkedések útjába. Csaknem mindegyik általam meglátogatott városban akadtak szép számmal

olyanok, akik készpénzüket eltepték, elégették vagy más módon megsemmisítették. Ezek ellen és azok ellen is természetesen, akik ékszeret, vagy más vagyontárgyat pusztítottak el, megindult az eljárás, amelyet majd internálás követ a kiszabandó büntetés letöltése után. Voltak olyan helységek is, ahol zsidóknál eldugott gépfegyvereket, töltényraktárakat találtak és több titkos rádióleadóállomást is felfedezett a hatósági személyek ébersége. Ezekre természetesen vasóköllél sújt majd le a megtorlás az illetékes hatóság részéről.

— A szigor és erély mellett gyűlölködés nélkül, keresztényi lélekkel végezzük kötelességünket — fejezte be nyilatkozatát vitéz Endre László.

Nagyvárad thj. város területén működő orvosok névjegyzéke

M. kir. Állami kórház.

Főorvosok: Dr. Rencz Antal igazgató és röntgen, dr. Csete Emil sebész, dr. Szauder Béla belgyógyász, dr. Beöthy Konrád kórhonctan, dr. Szedlák Ödön elme-, dr. Penkert Mihály gyermek és járvány, dr. Venkey Tibor bőr és nemű.

Alorvosok: Dr. Hegedűs István, dr. Kónya Bertalan belgyógyászati, dr. Molnár Lajos gyermekkorhízi, dr. Rónai Ida sebészeti, dr. Szabó Márta gyermekosztály, dr. Szépe Lajos dr. Zich Gabriella belgyógyász, dr. Varga Árpád röntgen, dr. Varga Árpád né szül., Gerlán Iholva szemesztály, dr. Tekulics Jenő bőrgyógyász, dr. Temesközi Erna elmeosztály.

Katonák Nagyváradon: Dr. Schmidt Jenő szemész főorvos, dr. Andrassy László alorvos.

Munkaszolgálatosok a kórháznál: Dr. Anzner Sándor kecskemétri 329.453/1944. XV. O. M., dr. Goldner Géza 328.554/1944. XVI. O. M. rend., dr. Körösi Sándor Marosvásárhelyről 328.641/1944. XVI. O. M. rend., dr. Székely Gyula Budapestről 328.641/1944. XVI. O. M. rend., dr. Grünwal Ernő Kolozsvárról 585.539/1944. XIII. O. M. rend., dr. Feldmann Vilmos Ungvárról 296.574/1944. XIII. O. M. rend., dr. Remete Tibor Budapestről 329.453/1944. XVI. O. M. rend.

Tüdőszanatórium: Dr. Roskopf Béla főorvos, dr. Mózes Kornélia alorvos, dr. Fürst Sándor alorvos Bajáról 328.061/1944. XVI. O. M. rend.

Tüdőbeteg gondozó: Dr. Roskopf Béla vezetőorvos, dr. Hajnal Tibor Budapestről 329.377/1944. XVI. O. M. rend.

Gyermekmenhely: Dr. Gagyi József főorvos, dr. Leitersdorf Jenő Budapestről 329.375/1944. XVI. O. M. rend., dr. Gara Margit Budapestről 329.656/1944. XVI. O. M. rend.

Hatósági orvosi kar Nagyváradon

Dr. Heinrich Béla m. kir. tiszti főorvos, dr. Vitéz Törő István m. kir. tiszti orvos, dr. Szirmai Kálmán m. kir. tiszti orvos, dr. Csetényi Gyula m. kir. tiszti orvos, dr. Csáky Gergely m. kir. tiszti orvos (nagyváradai járás), dr. Deák István városi orvos.

Munkaszolgálatosok: Dr. Rosner Herman Tiszaujváros 329.885/1944. XVI. O. M. rend.

Honvédorvosok: Dr. Haán Árpád orvos alezredes Csapatkórház, dr. Ludmány Sándor orvos százados, Csapatkórház, dr. Vargha István orvos hadnagy, Hadapródiskola.

(Dr. Arató Géza orvos alezredes dr. Takács László orvos ezredes, dr. Bereczky Jenő orvos főhadnagy magángyakorlatot nem folytatnak.)

Szent József intézet: Dr. Strausz László alorvos.

Irgalmas kórház: Állandó orvos nincs.

Országos Társadalom Biztosító: dr. Csernyé dr. Árkossy Edith (magángyakorlatot Nagyváradon nem folytat), dr. Götz Sándor körzeti kezelő orvos, dr. Kállay Magda körzeti kezelő orvos.

Munkaszolgálatos az O. I. T.-nél: dr. Boross Alfréd Budapest 329.212/1944. XVI. sz. rend.

Nemibeteg gondozó intézet: Dr. Banyay Lajos, dr. Tekulics Jenő (kórházi alorvos is), dr. Veress Andor (MÁV orvos is).

Posta B. B. I. A szak- és magánrendeléseket a más ahelyen felütitett orvosok látják el.

M. R. V. betegségi Biztosító: dr. Szőke Ferenc (ellátja a Szent József intézetben és Irgalmas kórházban a főorvosi teendőket is)

O. T. B. A. A szakrendeléseket és körzeti orvosi teendőket a másfel sorolt orvosok látják el.

Dr. Török Andor (ellát O. T. I. körzeteket is).

Intézményeknél fel nem sorolt nem

Nemzeti és szociális szellemű önkormányzatot hívnak életre a társadalombiztosító intézeteknél

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap csütörtöki számában megjelenő kormányrendelet a társadalombiztosító intézetek (OTI, MAB), állami és közlekedési betegség-biztosító intézetek, Bányatársaságok) összes önkormányzati szerveit, az orvosi tanácsokat is, felszólítja. Ezt az intézkedést — amelynek oka a biztosítás körében érvényesült baloldali szellemiség volt — hamarosan követni fogja a nemzeti szellemű önkor-

matona nagyváradi orvos: dr. Vargha István orvos, őrnagy neje (kezdő magánorvos).

Megkülönböztető jel viselésére nem kötelezett zsidó orvos: Dr. Bock Armin szemész.

Megkülönböztető jel viselésére kötelezett el nem különített orvosok: Dr. Herbst Géza Rét-utca 22. (ny. községi orvos), dr. Mózes Kornélia Tüdőszanatórium tüdőszakorvos, dr. Erzmann Lajos gége szakorvos, Jakab Mihály-utca 4., dr. Sebestyén Arthur belgyógyász, Szaniszló-u., dr. Aufrecht Ede gyermekorvos, Szent János-utca, dr. Barna László bőrgyógyász, dr. Gergely Andor légó szolgálatra kirendelt orvos, dr. Eliaasz Ernő légó szolgálatra kirendelt orvos (ez idő szerint elköltöztetve).

Megkülönböztetett jel viselésére kötelezett összes orvosok a hatósági orvosi szolgálatban, illetve a betegségi biztosítás körében fennálló nagy hiányok pótlására vannak beosztva.

Huszonhét zsidó ügyvédet és négy jelöltet töröltek a nagyváradi Ugyvédi Kamarából

Gondnokokat neveztek ki a tagok sorából törölt ügyvédek irodái részére

Nagyvárad, május 12. A nagyváradi Ugyvédi Kamara tegnap választmányi ülést tartott, amelyen az idevonatkozó miniszterelnöki rendelet értelmében határozatot hozott a zsidó ügyvédek törölésére vonatkozólag. A kamara tagjai sorából törölt ügyvédek a következők: Dr. Erdős Zsigmond, dr. Faragó Viktor, Fehér Endre, dr. Földes Pál, dr. Fleischer Béla, dr. Friedmann Zoltán László, dr. Kálnai Andor, dr. Lőrincz Sándor, Löwenstein Rezső, dr. Ney Pál, dr. Pogány Etele Imre, dr. Turnovszky Sándor, dr. Zoltán Károly (Nagyvárad), dr. Brüll Márton (Szilágysomlyó), dr. Kertész Adolf (Felsővisó), Illés Imre (Nagykároly), dr. Székely Menyhért és Werner László (Máramarosziget), dr. Berényi Béla (Nagybánya), dr. Farkas Jenő, dr. Farkas Endre, dr. Friedmann Árpád, dr. Tanódi Endre és dr. Sternberg Ernő (Szatmárnémeti), dr. Guza Sándor (Szilágycschi), dr. Wilhelm Jenő (Margitta), dr. Monori László (Zilah).

Ugyanannak a rendeletnek megfelelően a következő ügyvédjelölteket is törölték az Ugyvédi Kamarából: dr. Nádas Győző és dr. Stern Tibor (Nagyvárad), dr. Zelmanovits Béla (Máramarosziget), dr. Weiszbrunn Zoltán (Szatmárnémeti).

A kamara már összehívotta a törölt

ügyvédek irodái részére a gondnokok jegyzékét is, azonban még nem közölhető a névsor, mert esetleges változtatások történnek a kijelölésben. Egyébként a gondnokok a véglegesítés után utasítást kapnak, hogy a törölt ügyvédekkel a náluk lévő arcképes igazolványokat és esetleg felsőbbrendű tárgyalásra jogosító igazolványaikat vonják be és az Ugyvédi Kamara titkári hivatalába küldjék be; az ügyvédi irodákat jelző táblákat azonnal szedessék le és eljárásuk eredményéről a kamarának nyolc napon belül jelentést tegyenek. A tagok névsorából törölt ügyvédjelölteket pedig felhívják, hogy arcképes ügyvédjelölti igazolványaikat a kamarának három napon belül szolgáltatassák be.

Szolgálatos gyógyszerterárok:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerterár, Rakóczi-u. 27 (Irgalmasreud) 15-25.

HUNGARIA gyógyszerterár, Mussoliatér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.

MINERVA gyógyszerterár, Szent László tér 5. (Gálósi F.)

ORANGYAL gyógyszerterár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

Veszélyben a színész és újságíró méeközés A tartalék Huzella Ödön állt a közepén

Nem is tudom, kihez címezzem ezt az írást? A tisztelt Szerkesztő Urhoz, a nyájias olvasóhoz, a nagyérdemű futballközönséghez? Protestálnom kell ugyanis testi épségemet és feledésmemlék költői jóhíremet veszélyeztető merénylet ellen s miután e merény nyomdafesték útján a legszélesebb nyilvánosság előtt történt, kénytelen vagyok protestálnom a nyilvánosság előtt is helyet kérni.

Arról van szó, könyörgöm, hogy megjelentek a Színészek—Újságírók futballmérkőzését hirdető plakátok és amikor elolvastam azokat, kékültem és sárgultam szörnyű csodálkozásokban, mint a plakát papíros, mert hogy ott olvastam Tabéry kartársam neve mellett a magamét is — mint tartalék csatárét. Hát ez ellen kell — hogy stilszerű legyen — kézzel-lábbal tiltakoznom. Tudtom és beleegyezésem nélkül tették oda a nevem, aki tette, megérdemelt öhat gólt — a kapujába, mert tudhatta volna, hogy olyan mocsok áll tőlem a futball, mint Makó Jeruzsálemtől s nem mernék felelni arra a kérdésre, miért mondják taccobíróknak, aki igen gyakran érett férfiak s nem taccók felett bíráskodik. Ebből is láthatja mindenki, hogy a futballhoz nem értek, nincs is rá hajlandóságom s e tudatlanságomat nem is nagyon szégyenlem.

Nem mondom, szívesen veszek részt olyan játékokban, ahol Jurik Julesi, Hamvay Lucy, Kemény Gizi és Czéh Gitta szerepelnek, de a futballpályán — nem, nem, erre vonatkozó minden instancia, vagy netáni rábeszélés is süket fülekre talál nálam. Hát még a tudtomon kívül történt beosztás és kiaplakírozás?

Tiltakozom tehát utolsó lehelletemig a gaz merénylet (Ez biztos? Szerk.) ellen s biztosra veszem, hogy kartársam és a kitűnő színészek nélkülüm is jól el fogják püfölni egymást. (Ez már biztos, Szerk.) Csak aztán Ross vége ne legyen a dolognak... mert akkor biozny egy árva í se marad a gyepen!

Tiltakozásom közreadásáért köszönetet mondva, vagyok Szerkesztő Urnak mindenre, csak éppen futballra esham kézzel tisztelője: (h. ö.)

Tolvait fogott egy nagyváradi újság-kihordó felesége

Nagyvárad. Takács István Bekéscsaba-utca 48. számú lakó cipész feljelentést tett a rendőrségen Lukács Györgyné ellen azért, mert az egyik Rogérius kanoak-utca vendéglőben 20 pengőért tőle jóhiszeműen ruhaneműt vásárolt és csak később tudta meg, hogy a ruhát Lukács Györgyné Szilasi Gábornéól, az Erdélyi Néplap egyik derék kihordójának feleségétől lopta. Amikor Takács István megtudta, hogy a megvásárolt ruhanemű lopott holmi, azt vissza származtatta Szilasinénak és így az orgazdaság gyanúja alól mentesítette magát.

Szilasiné nem nyugodott bele hogy őt a tolvaj megkárosítsa, magánnyomozást indított és sikerült is a tolvajt kézrekerítenie, akit aztán átadott a rendőrségnek. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Készletek nem adunk vissza.

KÉPVISELŐTESTÜLETI GYÜLEST
 TART A RÓMAI KATOLIKUS EGY-
 HÁZKÖZSÉG. A nagyváradai Római Ka-
 tolikus Egyházközség Képviselőtestüle-
 tei folyó hó 16-án, délután fél 6 órakor
 a Katolikus Kőr tanácstermében ülést
 tart. Tárgeorozat: Zárzáradás és folyó
 ügyek.

**A MŰEGYETEM REKTOR. ÉS DE-
 KÁNVALASZTÓ ÜLÉSE.** A József ná-
 dor műszaki és gazdaságtudományi egye-
 tem rektor magnificusává dr. Misángyi
 Vilmost, a mérnöki és építész-mérnöki
 kar dékánjává dr. Kotsis Endrét, a gé-
 pész- és vegyész-mérnöki kar dékánjává
 dr. Liska Józsefet, a bányá-, kohó- és
 erdőmérnöki kar dékánjává Cotel Ernőt,
 a mezőgazdasági és állatorvosi kar dé-
 kánjává dr. Guoth Gy. Endrét, a köz-
 gazdaságtudományi kar dékánjává dr.
 Bud Jánost választotta meg.

A Német Birodalom értékes könyvado-
 mánya a turkui egyetemnek. Helsinki-
 jelentik (MTI) A Német Birodalom 600
 ezer finn márka értékű orvostudományi
 könyvet ajándékozott a turkui egyetem-
 nek. A mintegy félezer könyvből álló
 gyűjteményt szerdán adták át a bíröda-
 lom megbízottai az egyetem vezetőinek.

Német kulturfilm matiné

vasárnap délelőtt 11 órakor a Belvá-
 rosi mozgóban. Előadásra kerülnek
 sport- és kulturfilmek.

ZÖLDKERESZTHEZ BEÉRKEZETT
 ÚJABB ADOMÁNYOK. Erdődy József-
 né 20, Osváth Zoltánné 20, Molnár Já-
 nos 10, György Vilmos 5, Czibula Jó-
 zsef 1, Nagy Endre 5, dr. Váradi Sán-
 dor 5, Mészáros Lajosné 5, Mezei Sán-
 dor 10, Salamon Istvánné 5, özv. Stök-
 lein Mártonné 5, Papp Sándor 10, Sza-
 bó Lajos 5, Sajti Imre 5 pengő.

Vasutasok a bombakárosultakért. A
 nagyváradai vasutasok május havi járó-
 dásáig a vasutas bombakárosultak
 javára 3008 pengőt adományoztak.

Cseuz Gyula lesz a bíró a Színész-Uj-
 ságíró mérkőzésen. A Színész-Ujságíró
 mérkőzésre a bírói tisztséget Cseuz
 Gyula, a NAC elnöke vállalta.

Német kulturfilm matiné

vasárnap délelőtt 11 órakor a Belvá-
 rosi mozgóban. Előadásra kerülnek
 sport- és kulturfilmek.

Május 10. óta nem jelentkezett zsidó
 áttérésre az anyakönyvi hivatalnál. Nagy-
 várad, május 12. Megemlékeztünk már ar-
 ró, hogy a nagyváradai anyakönyvvezető
 hivatalban március 22. óta tömegesen je-
 lentették be zsidó lakosok különböző ke-
 resztény hitfelekezetre való áttérését
 szándékukat. Az említett időpont óta
 május 10-ig 416 zsidó áttérő jelentkezett.
 Május 10. óta azonban nem volt több je-
 lentkező.

Szombattól:

BENEDEK HÁZ

Somlay Artur felejthetetlen alkotása! **SZÖRÉNYI ÉVA, NAGY ISTVÁN**
 Kedvezményes jegyek csak 19-től érvényesek.

Pénteken utoljára:
Miből lesz a cserebogár?

KORONA Filmszínház

Pénteken utoljára!

Félnapos boldogság

Vidám szerelem Salzburg tündérszép vidékén sok kacsáccsal!

Szombaton:

Csifrangomorúság

JOKAI regénye filmen

LEGOLTALMI övöhelyeken kifüggeszt-
 hető tökéletes bűnaitelindítására alkal-
 mas falragasz kapható a Nagyváradai Ka-
 tolikus Tudósító-nál, Pázmány Péter-u. 7.
 szám, Ára 1 pengő.

A vas- és fémipari szakosztály lakatos
 és bádigos csoportja értesíti tagjait,
 hogy fekete és horganyzottlemez-utalvá-
 nyait május hó 13-tól 19-ig feltétlen ve-
 gyék át, mert ellenkező esetben utalvá-
 nyaik érvényüket veszítik. (Kifogásokat
 nem fogadunk el.)

Az Ipartestület Faipari szakosztálya
 felhívja tagjai figyelmét, hogy enyv ér-
 kezett és utalványaikért folyó hó 15-től
 20-ig (délelőtt 1 óráig) okvetlen jelentkez-
 zenek, mert ellenkező esetben utalványaik
 érvényét veszítik. Kifogásokat nem fogá-
 dunk el.) Elnökség.

A SZENT JÓZSEF KORHÁZ szü-
 lezeti osztálya ismét megnyitott, dr.
Fekete Károly osztályvezető főorvos
 katonai szolgálatából hazatért.

Pontosan címezzük a tábori postakul-
 deményeket. A MTI jelenti: Tekintettel
 arra, hogy naponta igen sok helytelen
 című tábori postaküldemény gyűlt ösz-
 sze, figyelmeztetik a feladókat, hogy a
 címzésben mindig pontosan tüntessék fel
 a tábori posta megfelelő betűjét és a ha-
 rom számjegyből álló számát.

ARKOSSY GÁBOR ÜZLETNYITÁ-
SA. Fiaatal magyar kereskedő. **Arkossy**
 Gábor május hó 15-én, d. e. 11 órakor
 nyitja meg cipőüzletét Rákóczi-út 4. sz.
 alatt.

SZÍNHÁZ

BOLERO

Vígjáték bemutató a Szigligeti Színházban

Három vidám beugratásból szövődik
 a honodalom Duran Michel *Bolero*
 című vígjátékában, amelyet csütörtökön
 este mutatott be a Szigligeti Színház.
 Minden felvonásra esik egy-egy megré-
 fálás és a szerző leleményes áthidalá-
 sokkal kapcsolja ezeket össze. A fiatal
 építész az első áldozat, akit szomszédja,
 a kitűnő divatszalon tulajdonos, bájos
 barátja és léha cimborái segítségével
 lelekkéztet meg bizonyos szomszéd-
 kellemetlenkedések megtorlásaként.
 Trágikomikus jeleneteket játszat le az
 építész lakásán, amiből szerelmi össze-
 tűzés keletkezik. A fiatal ember barát-
 nóje, egy csinos kis színésznő feldőlvá
 érzi kapcsolatát s ebből alakul ki a má-
 sodik beugratás. Az építész visszaadja a
 kölcsönt: most már ő játszát le barát-
 nójével egy parázs feltékenységi drámát
 a divatszalon tulajdonos lakásán, ami
 viszont az első megréfalás cselekvő
 hőseit teszi pevetségessé. De közben ér-
 zelmi szálak fonódnak, amelyek a sze-
 relmi kapcsolatok új átesoportosítását
 teszik szükségessé s ehhez egy öreg or-
 vosprofesszor beugrató készségre teremti
 meg a kellő helyzeteket.

Nagyon mulatságos a darab s az elő-
 adás, bár a színészek játéka az elején
 kissé nélkülözi a humor önkéntelen va-

rázsát, sok színnel és elevenéggel teszi
 hatásosá a tréfás fordulatokat. Helyen-
 ként bohózat- síkra is csúszik a vígjá-
 ték, ami egyik-másik szereplő túlmé-
 retezett gesztusainak tudható be, de ez
 korántsem zavaró.

Horváth Jenő, bár nem kimondottan
 vígjátéki színész, de különösen a máso-
 dik felvonástól kezdve, ahol komoly já-
 tékstilusa már jobban érvényesülhetett,
 nagy erővel s a részletek gondos kidol-
 gozásával vitte a darabot a fiatal épí-
 téz szerepében. **Hamvay Lúci** ötletes,
 kedves, közvetlen és finom mérséklettel

Német kulturfilm matiné

vasárnap délelőtt 11 órakor a Belvá-
 rosi mozgóban. Előadásra kerülnek
 sport- és kulturfilmek.

hozza ki a komikum és az érzelmeség
 vegyületét. **Szögi Arany** csupa vágó él
 a testére szabott kis színházi macska
 szerepében. A könnyed életfelfogás, a
 gonoszok női fölényesség s a szerelmi
 játék önző alakítása rokonzatosan je-
 lentkezik előadásban. **Lovassi Klári** di-

vatszalon tulajdonosnője jól jellemzett
 vígjátéki figura. **Ross József**, **Bakay La-**
jos, **Barsi Béla** és **Halassy Gyula** vidám
 játékkal teszik mozgalmassá a darabot.
 A közönség sokat nevetett az előadá-
 son és számtalanszor nyiltazini tápsok-
 kal is kifejezte tetszését.

Színházi iroda közleményei

Duran Michel: *Bolero* című, nagy-
 sikerű vígjáték-újdonosságát pénteken
 6 órakor A-bérletben játszát a színház.
 Főszereplők: **Hamvay Lúci**, **Lovassi**
Klári, **Szögi Arany**, **Bakay Lajos**,
Horváth Jenő, **Barsy Béla**, **Ross Jó-**
zsef, **Halasi Gyula** és **Kiss István**.

MŰSOR:

Pénteken 6 órakor: *Bolero*. A-bér-
 let.
 Szombaton délután 3 órakor: *Egy*
boldog pesti nyár.
 Szombaton este fél 7 órakor: *Ma-*
gyar-német kívánsághangverseny.
 Vasárnap délután 3 órakor: *Egy*
csók és más semmi.
 Vasárnap 6 órakor: *Eladó lányok*.
 Hétfőn fél 7 órakor: Nagy zenekari
 hangverseny.

A margittai kir. járásbíróság,
 mint telekkönyvi hatóság,
 1003-1944. tk. szám.

Árverési hírdemény

Nagyvárad Takarékpénztár r. t. végre-
 hajtatónak **Kerezi János** középsi lakos
 végrehajtást szenvedő ellen indított vég-
 rehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság
 a végrehajtási árverést 25 P tőkeköveté-
 les és járuléki behajtása végett a Köz-
 pes községben fekvő, s a 302. sz. tkvi
 betétben 342-26, 243-23. hrsz. a felvett
 összesen 934 nszögöl területű szántóra a
 B. 2. sorsz. a bekebelezett bérleti, jog
 fenntartásával 1140 P kikáltási árban el-
 rendelte.

Az árverést 1944. évi május hó 30. nap-
 ján délelőtt 12 órakor Középes község-
 házában fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikáltá-
 tási ár kétharmadánál alacsonyabb áron
 nem adható el.

Bánatpénz a kikáltási ár 10%-a, ame-
 lyet a magasabb ígért ugyanannyi
 e/ó-ára kell kiegészíteni.

Margitta, 1944. évi március hó 30. nap-
 ján.
 Dr. **Lévay Béla** s. k.
 kir. bíró.

A kiadmány hitelűl: **Mangel**, kiadó.

Ipartestületi hírek

FELHÍVÁS A CIPÉSZ IPAROSOKHOZ. Értesítjük iparostársainkat, hogy cserna-kiutalásainkat megkezdjük és egyben felkérjük iparostársainkat, hogy a bombakárosultak részére szánt adakozásukat szakosztályunknál szíveskedjenek megtenni, nyugta ellenében. Adakozzon minden iparostársunk tehetségéhez mérten, ismerve a szomorú sorsukat azoknak az iparostársainknak, akiket ezen csapás ért. Elnökség.

Álkulcsos betörőket fogott el a csendőrség

Nagyvárad. A lepecsételt lakások fosztogatása ügylátszik új foglalkozási ágat teremtett a vakmerő betörőknek. Nem mulik el nap, hogy ne érkezne feljelentés lezárt lakások feltöréséről s a bűneseteknek ez a halmozata a legerélyesebb eljárásra készítette nemcsak a rendőrséget, hanem a csendőrséget is. Csiütörtökön délután az egyik csendőrrjárőr tettenérte **Pikó László és Popovics Zoltán** kalyvaria-utcai fiatalembereket, akik a Seregély-utca 2. számú ház egyik lepecsételt ajtáját feltörték, a zárat alkulcsal felnyitották és megkezdtek a lakás kifosztását. Tettenérésük pillanatában még csak néhány könyvet szorongattak a kezükben, minden valószínűség szerint azért, hogy azokban elrejtett pénzt találjanak.

A csendőrök a tettenért betörőket bekísérték a rendőrségre, ahol őrizetbe vették őket és megindították ellenük a legszigorúbb eljárást.

Megtörténtnek tekinthető a zsidó üzemek átállítása

Nagyvárad. A városházán csütörtök délután a volt zsidó üzemek hatósági vezetőinek kijelölése ügyében újabb ülés volt. Az ülés keretében meghallgatták **Horváth Árpád** kamarai kormánybiztos véleményét, majd a helyettes polgármester eskélyi kivétellel megerősítette kinevezésükben az előző ülésen jelöltet. A kijelölt hatósági vezetők névsorát felterjesztik az iparügyi minisztériumba, ahonnan minden valószínűség szerint rövid időn belül megtörténik a felterjesztett névsor végleges jóváhagyása. A zsidó üzemek átállítása ezzel megtörténtnek tekinthető és az üzemek munkája a néhány napi megszakítás után zavartalanul tovább folyik.

A nagyváradai munkapiac helyzete

Nagyvárad. A nagyváradai m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Sziglasi Dezső-utca 28. Telefon 25-76), az 1944 évi május hó 10-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 55 egyént

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 2 borbély, 2 szabó, 1 lakatos, 1 hádogos, 3 cipész, 1 könyvelő, 1 német levelező (ki könyvelésben is jártas), 2 gyermeklány, 15 mindeneslány, 3 mindenes-főzőnő, 5 szövőnő (textil), 1 szakácsnő, 3 bejárónő. Összesen: 45 egyén.

Foglalkozást keresnek: 16 ipari szakmunkás, 37 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 7 tisztviselő, 14 tisztviselőnő, 15 bejáró-takarítónő, 24 mindeneslány, 2 mosónő, 2 szakácsnő, 1 kiszolgálónő. Összesen: 188 egyén.

Beadvánnyal fordult a Baross Szövetség a város vezetőségéhez a zsidó üzletek ügyében

Dr Gyapay László helyettespolgármester a lehető legkedvezőbb megoldást ígérte

Nagyvárad. Az egyes keresztény üzleteknek a gettó területéről történő kiköltöztetésével óvhatatlanul előfordult, hogy egyes kisebb üzletek tulajdonosai a régi helynél jóval nagyobb és jelentősebb üzlethelyiséghez jutottak. Az áttelepített kereskedők nagyrésze örömmel fogadta ezt, miután a kedvezőbb hely több fejlődési és terjeszkedési lehetőséget nyújt számukra s így alkalmuk nyílik üzletük kibővítése mellett vevőköriüket is kiszélesíteni. Néhány behelyezett kereskedő és iparos azonban a nagyobb üzlethelyiség lehetőségei mellett olyan terhet is „örökölt”, amelynek csak a legnagyobb nehézségekkel, — vagy egyáltalán nem tud eleget tenni.

Ebben az ügyben értesülésünk szerint a Baross Szövetség beadvánnyal fordult a város vezetőségéhez, kérve, hogy a betelepítésekkel kapcsolatban minden egyes esetben vegyék tekintetbe azt, hogy a beköltöztetett kereskedő üzletének megfelelő méretű üzlethelyiséghez jusson s egyben azt is, hogy az átvett üzlethelyiséget nem

lehetne-e hozzáértő hatósági vezető kijelölése mellett a régi minőségben meghagyni. Ez a szempont a Baross Szövetség vezetősége szerint annál inkább fontos, mert az egyes üzletekből elszállított árucikkek esetleg megrongálhatnak, vagy megrongálódhatnak, úgyhogy ezáltal a közvagyon kárt szenved.

A Baross Szövetségtől nyert információk szerint Gyapay László dr polgármester megígérte, hogy a kérelmet megfontolás tárgyává teszi s igyekezni fog ebben a kérdésben is a köz szempontjából a lehető legkedvezőbb megoldást keresni és módot találni arra, hogy a betelepített kereskedők kedvezőbb helyhez jussanak ugyan, de olyanhoz, amely üzletük eddigi méreteivel arányban áll. Egyben a gazdasági élet zökkenőmentessége érdekében a város oda is hat, hogy a régi üzletek megfelelő keresztény irányítás mellett továbbra is legnagyobb részben megmaradjanak a régi helyükön.

SPORT

Erős edzésekkel készül a Törekvés a MÁV a vasárnapi mérkőzésekre

Tegnap számunkban beszámoltunk arról, hogy az NB III. bajnokság még mindig nincs eldőlvé. Mind a két helyi együttesnek, teljes erőbedobással kell a küzdelembe menni, ha továbbra is az éllovasok között akarnak maradni.

Minden bizalommal szép mérkőzésnek leszünk szemtanúi. Nem is volna olyan rossz, ha a büszke magyar bajnoki cím mellé még egy NB III-as bajnokság is Nagyváradon maradna. Lassan kezd rájönni a közönség, hogy érdemes látogatásukkal támogatni a

két NB III-as csapatot is, melyek nehéz és fáradságos harc után jutottak el oda, ahol ma állnak.

A két mérkőzés közül a Törekvésnek könnyebb a feladata az Érnihályfalvai Leventékkel szemben. Annál nagyobb küzdelmet ígér a MÁV — Petrozsényi SE mérkőzés. Ugyanis a MÁV most akar visszavágni a tavaly elszünetelt 1:0-as vereséget.

A mérkőzés pont 1 órakor kezdődik az Erzsébetligeti pályán, utána 3 órakor a MÁV a Petrozsényi SE-vel játszik.

Áldozócsütörtökön német-magyar válogatott labdarugó- és atlétikai mérkőzést rendeznek az Erzsébetligeti sportpályán

(Nagyvárad) A Bihar megyében állomásozó német és a nagyváradai magyar katonai parancsnokságok, a NAC-cal közösen katonai labdarugó és atlétikai mérkőzést rendeznek. A tiszta bevételt a bombakárosultak felségélyezésére fordítják.

A magas színvonalú sportesemény védnöke General I. Simon, a német csapatok parancsnoka és némes vitéz moldovai Paleta Géza m. kir. ezredes, állomásparancsnok.

Az előkészítő munkák már teljes erővel megindultak.

A verseny intézői tisztségét: Christophosen német százados, sporttisz, Pleininger József százados, a nagyváradai hadapródiskola testnevelési

tanára, Tölgyesi István, a NAC sz. o. elnöke és vitéz Zankó Géza százados, a nagyváradai helyőrség sportbiztosa vállalta el.

A komoly sporteseményeken kívül tréfas számok is szerepelnek a műsoron, így például kötélhuzás, zsákfutás, stb.

Érdekeségek közé számít már az is, hogy a labdarugó mérkőzés bírói és határjelzői tisztségét a magyar labdarugás kedvencei: Bodola, Tóth Matyi és Perényi Józsi töltik be.

A filléres helyárrakkal rendezendő mérkőzésre sok-sok ezer nézőre számítanak.

Részletes program ismertetését a következő számokban közöljük.

Szombaton előadás a nagyváradai jogászegyletben

A Magyar Jogászegylet nagyváradai csoportja most becsátolta ki meghívóját dr. **Borbély Lajos** kir. ítélőtáblai bíró előadására. A város közönsége jól ismeri dr. Borbély Lajosnak a román megszállás alatti ügyvédi és mostani bírói működését és igen sokat vár az előadástól. Tárgyát két részletben: május 13-án és 20-án, szombaton fél 6 órakor adja elő a kir. ítélőtábla dísztermében. Az előadás címe: *A házassági törvény 77. §-a.*

Az előadáson a magyar jogászegylet minden tagja részt vehet. Vendégeket is szívesen látnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánhoz nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74 728

Boros hordókat megvételre keresünk. Címet a kiadóba kerünk. 965

Használt téglát megvételre keresünk. Cím a kiadóban. 962

Alig használt mély fehér steppelt gyermekocsi eladó. Michelangelo-u. 6. 181

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely 66 min. dunnemu fergék irtását 38 évj gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30 672

Kötők, horgolók, ócska szvetttereket javítok, átalakítok, gyermekruhának is. Harisnyát régi szárból fejelek. Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-u. 18. 968

Állást keres

Pusztára keresek jólfizető szakácsnőt, május 15-re. Konyhaleány van. Jelentkezéssel Schläuchter 15. 982

Pozitív-negatív retusőrt (-nő), csakis elsőrangú munkát azonnalra felveszek. Major György, Rákóczi-út 13. 977

Egy sofört és egy kovácsot keres a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. 979

Önálló varrólányokat, kézi- és tanuló-lányokat felvesz Fiedler szalon, Sziglasi Dezső-u. 12. 960

Étkedőbe bajárónót felveszek. Jelentkezni délelőtt 11-ig, délután 3-5-ig. Pavell-u. 8. 978

Mérlegképes könyvelőt, irodai gyakorlati, Hinz könyveléshez keres gyárvalalat. Cím a kiadóban. 970

Állást keres

Tisztviselő többévi irodai gyakorlati, kezdő gépirással, állást keres. Címet a kiadóba kér. 937

Oktatás

Német nyelvet tanít urinő, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Sztroveczky-u. 12. szám 931

Elveszett

Elveszett borítékban Landauer Antal névre kiállított több irat. — Becsületes megtaláló juttassa el Flórián-u. 20. jutalmat kap. 983

KIADÓTULAJDONOS: SKENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: **Dr. Paál Árpád** főszerkesztő

A kiadásért felel: **Dr. Virág Jeromos** szerkesztő

Készült a Szent László-nyomda r. t. hárszékében, Nagyvárad, Sziglasi Dezső-utca 28. szám